

УДК 811.11'37

РУМБЕШТ Ганна

**МЕТАФОРІКА КОНЦЕПТУ
ОСТРІВ У ТВОРАХ
«ПЛЯЖ» А. ГАРЛЕНДА І
«ВОЛХВ» ДЖ. ФАУЛЗА**

У статті висвітлено лінгвокогнітивні особливості концепту **ОСТРІВ** у творах «Пляж» А. Гарленда і «Волхв» Дж. Фаулза у рамках теорії концептуальної метафори. Узагальнено результати реконструкції різних концептуальних схем, що лежать у підґрунті зазначеного концепту.

Ключові слова: когнітивна лінгвістика, концепт, концептуальна метафора, острів, рай, самотність.

Вступ. Здавна люди мріяли та уявляли собі ідеальні затишні місця, які неодмінно асоціюються з райськими островами. Недаремно так багато літературних праць присвячені саме останнім, варто пригадати лише «Бурю» В. Шекспіра, «Пригоди Гуллівера» Дж. Свіфта, «Робінзона Крузо» Д. Дефо, «Острів Фарисеїв» Дж. Голсуорсі, «Вигнанця островів» Дж. Конрада, «Острів» Р. М. Рільке, «Простака з Несподіваних островів» Б. Шоу та ін.

Багато науковців ставили за мету відтворити концепт **ОСТРІВ** з різних лінгвістичних позицій. Наприклад, Г.Д. Гачев [2] та Ю.С. Степанов [5] дослідили концепт «острову» з точки зору культурології. Як художній концепт розглядає його В.В. Лозенко [3]. Луговської О.В. [4] зосереджує увагу на архетипному підґрунті цього концепту. Проте дослідженню острову з позиції теорії концептуальної метафори присвячено небагато уваги.

Аналіз досліджень і публікацій.

Основними формами концептуалізації знань, зокрема особливостей концепту **ОСТРІВ** в аналізованих творах виступають концептуальна метафора [8; 10] і метонімія [9]. Дж. Лакофф і М. Джонсон розкрили зв'язок мовної метафори та нашого світосприйняття. У своїх працях дослідники відносять її не до мовної сфери, а до когнітивної. Метафоризацію за зазначеною теорією визначають як структурування одного концепту в термінах іншого. Такі схеми дозволяють краще розкрити сутність концепту і передати смисл за допомогою референцій на інші концепти [10]. Отже, **метою** статті є відтворення основних схем концептуалізації **ОСТРОВУ** за допомогою методики реконструкції метафор, які лежать в основі **ОСТРОВУ**, а саме шляхом з'ясування їх структури [8; 10].

Головні герої аналізованих творів мріють потрапити на острів, маючи великі очікування та ідеалізуючи його. Позитивні передчуття виникають ще на стадії підготовки та планування подорожі та домінують на початку перебування на острові. Спираючись лише на карту, чутки про острів мрій та книги і буклети з опи-

сом Пляжу, протагоніст «Пляжу» Річард разом з його французькими друзями вирушають на його пошуки. У «Волхві» Дж. Фаулза молодий англієць Ніколас Ерфе їде на грецький острів Фраксос, шукаючи нових вражень і сенсу життя.

Перша спільна ознака острову в книгах «Пляж» та «Волхв» – це ізольоване місце, яке дає змогу тимчасово втекти від дійсності. Опис оточення створює ідеальну картинку: незіпсована туристами природа, білі піщані пляжі, коралові рифи, печери, тобто **ОСТРІВ – ЦЕ РАЙ**: *The islands... Ko Samui, Ko Phelong, and Eden. (Garland-B); On the white sands, fishing in the coral gardens, a select community of travellers ... (Garland-B); 'It's paradise,' Sammy murmured. 'It's Eden.'* (Garland-B); *The place is probably alive with snakes. Like Eden.* (Fowles-M).

На Фраксозі та острові, на якому знаходиться Пляж, герої знаходять сховище від проблем, які панують на материкі. Самотність в текстовій площині вербалізується лексемами *solitude, loneliness* та *alienation*: *... feeling that same sense of existential solitude, the being and being alone in a universe.* (Fowles-M); *I had a sharp sense of alienation from everyone...* (Fowles-M). Наведені фрагменти дають змогу узагальнити, що **ОСТРІВ – ЦЕ САМОТНІСТЬ**. Безперечно, самотність має переваги: *«Loneliness has its advantages.» I looked at him. «Hasn't it?»* (Fowles-M). Таким чином, **САМОТНІСТЬ – ЦЕ ДОБРЕ**.

Цей неземний оазис відмежований від решти світу та його негараздів морем та іншими бар'єрами. Острів зазвичай є важкодоступним для відвідувачів: *... the faint drone accentuated... the remoteness of Bourani* (Fowles-M); *Strangely, Ko Samui seemed miles behind us, but the drop-off island still appeared as distant as it had an hour ago* (Garland-B). Відстань до острову зазвичай вимірюється в милях (*miles*) або кілометрах (*kilometre*). Зокрема острів Фраксос лежить на відстані вісімдесяти миль від Афін: *Phraxos was an island in the Aegean about eighty miles from Athens* (Fowles-M). Річард, Франсуаз та Етьєн можуть визначити відстань лише приблизно: ...

they'd decided that the islands were roughly a kilometre apart... (Garland-B).

Згідно М.М. Бахтіну, у художньому творі відбувається злиття просторових і часових прикмет: «Прикмети часу розкриваються у просторі, а простір осмислюється та вимірюється часом» [1, с. 234]. Доказ тому знаходимо в аналізованих творах, адже на відстань також метонімічно можуть вказувати часові конструкції: *Phraxos lay eight dazzling hours in a small steamer south of Athens, about six miles off the mainland of the Peloponnesus (Fowles-M); The journey will take four hours at least. (Garland-B).*

Розглядувані острови не лише недосяжні, а й відмежовані від іншого світу. Це маркується іменниками на позначення «межі», «кордону»: *boundaries, limit, end, side, around, surround, edge, circle*, як у наступних прикладах: *The boundaries of the Bourani estate were marked. (Fowles-M); ...at the edge of the inland bluff, the eastern limit of Bourani (Fowles-M); On either side the cliff continued, eventually curving around into the sea... (Garland-B).* Сказане дає можливість охарактеризувати ОСТРІВ як ЗАМКНЕНИЙ ПРОСТІР. Навколо острова розташовані «гори» та «скелі», які утворюють «міцні стіни»: *a wall of mountains on the mainland to the west (Fowles-M); ... to enclose the lagoon in a wall of rock (Garland-B); ...the ground rose steeply into a little cliff... as if it was some fortification for the solitary villa ... (Fowles-M).* Тобто острів перетворюється на захисну споруду – ФОРТЕЦЮ.

Це таємниче місце, приховане від стороннього ока: *...the distant ship seemed only to emphasise its [island's] hiddenness, its secrecy (Fowles-M); Everyone would go crazy about the secrecy of the beach being compromised... (Garland-B).* Отже для персонажів ОСТРІВ – ЦЕ ТАЄМНИЦЯ.

Ілюзія Раю створюється не лише за рахунок формування візуального образу ідеального, омріяного острова, а й завдяки сенсорному сприйняттю: ОСТРІВ Є ТИША І ЗАТИШОК. Це ілюструють наступні приклади: *...an Aegean island lying in its classical nocturnal peace (Fowles-M); There was a great stewing stillness, an oppressiveness, a silence (Fowles-M); It was very beautiful and calm. Even the waves seemed to be breaking more quietly than usual (Garland-B).*

Загалом простір, зображений у досліджуваних творах, поділяється на зовнішній і внутрішній. Острів, виступає «своїм» простором, тоді як «чужий», ворожий простір знаходиться за межами острова. Уникнення соціуму, який став для них чужим і ворожим, є головною причиною подорожі героїв до острова. ОСТРІВ – ЦЕ ОКРЕМИЙ СВІТ: *The outside world did not exist. (Fowles-M); I recognised a hedge sparrow, the last voice from the other world (Fowles-M); The world*

is everything outside the beach. (Garland-B). Більш того, протагоністи «Волхва» та «Пляжу» намагаються сховатись від минулого, а ЗОВНІШНІЙ СВІТ – ЦЕ НЕБАЖАНІ СПОГАДИ. Підтвердження тому знаходимо в наступних текстових фрагментах: *I now understood, because the area made me feel uneasy. It represented a link between the lagoon and the outside world, the world I'd all but forgotten ...I didn't want to be reminded. (Garland-B); ... encountering the World would bring back all the things I'd been doing such a good job of forgetting. (Garland-B).* Все, що відбувається поза островом, лякає та несе в собі загрозу (ЗОВНІШНІЙ СВІТ – ЦЕ ЗАГРОЗА). Наприклад, Річард під час поїздки за продуктами на сусідній острів згадує: *I began scanning the dark bodies that lounged around me as if I were photographing the enemy... they all sounded like threats. (Garland-B); The place, or the people... They gave me the creeps. (Garland-B).* Наведені приклади ілюструють, що люди на тому острові здаються йому ворожими та вселяють страх, є загрозою.

Перебування Ніколаса та Річарда на острові планувалось, насамперед, заради відпочинку від зовнішнього світу: людей чи просто інформації. Отже, тут ОСТРІВ – ЦЕ, зокрема, ВІДСУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ. Це – небажання контактувати із зовнішнім світом, у тому числі з родичами, друзями, коханою людиною: *You have no girl. You have no family. You have no friends (Fowles-M).* На Фракосі немає технічного зв'язку (телефону, телеграфу): *There was no telephone or cable line to the island... (Fowles-M).* Так само листування стає неможливим: *Alison's letters stopped... The two or three friends I had kept up a spasmodic correspondence with sank beneath the horizon (Fowles-M).* У «Пляжі» Річард та його друзі не сумують за домом, батьками або друзями: *«Do you ever think about home, Francoise?»... «No, I do not. I haven't telephoned or written to my parents since arriving in Thailand...» (Garland-B).*

Проте острів не є лише притулком, затишним місцем, Едемом. Поступово протагоністи обох творів усвідомлюють, що це тільки ілюзія. Острів є не лише недоступним для сторонніх людей, так само непросто й вибратися звідти тому, хто вже потрапив туди. Острів перетворюється на ПАСТКУ: *All the earth. Being trapped inside it (Fowles-M); I should leave right now! ...but I can't. I'm trapped here... (Garland-B).*

Оточення острова тепер заважає свободі і стає В'ЯЗНИЦЕЮ для героїв, на що вказують номінативні одиниці на позначення місця позбавлення свободи (*prison, prison-like*), а також *guards, captive, prisoner*. Міцні стіни або інші бар'єри, допомагають створити візуальну картинку в'язниці: *A prison could hardly have been built with more formidable walls, although it*

was hard to think of such a place as prison-like. (Garland-B); I was conditioned to be a prisoner (Fowles-M). На паралель між Фракосом і в'язницею вказує семантика назви самого острова, адже, як пише сам Дж. Фаулз, з грецької Phraxos перекладається як «огорожений»: But my island of Phraxos (the fenced island) was the real Greek island of Spetsai... (Fowles-M). Маєток Кончіса захищений «парканом» (*fence*) та «колючою проволокою» (*boundary wire*).

Коли небезпечна сторона перебування на острові починає проявляти себе, з'являються й інші негативні емоції, зокрема ностальгія за домом: ... an acute sense of the absence of Alison, of the probably permanent loss of her...; perhaps she had been, or could have been, a protector of me. (Fowles-M); ...I started thinking about home... My family particularly, and a few of my friends. (Garland-B). Отже, МИНУЛЕ / РІДНИЙ ДІМ – ЦЕ СТАБІЛЬНІСТЬ / БЕЗПЕКА.

У обох творах ЖИТТЯ НА ОСТРОВІ тісно пов'язане з концептом НЕБЕЗПЕЧНОЇ ГРИ. Кончіс пропонує Ніколасу зіграти в певні ризиковані ігри, які у разі програшу призводять до смерті. Перша з них – КОСТІ, яку Кончіс прирівнює до РОСІЙСЬКОЇ РУЛЕТКИ. I saw a die, a shaker, a saucer, and a pillbox... «Precisely. Hydrocyanic acid.» ... «I offer you an entire war in one second...Think. In a minute from now you could be saying, I risked death. I threw for life, and I won life.» (Magus-M); «Russian Roulette. But less fallible. These pills work within a few seconds.» (Magus-M). Увесь час маг Кончіс змагається з ним в інтелектуальному протистоянні, що нагадує гру в ШАХИ: We were playing obscure psychological chess again (Fowles-M); ... he was a chess master caught between two moves... (Fowles-M).

Річард, фанат відеоігор, дивиться на життя та смерть у термінах ВІДЕОГРИ: якщо ти програєш, тобі «хана» (I'm toast, 'before Ryu is lit up and thrown backwards across the screen...a charred skeleton). Побачивши у новинах арешт Кесі за спробу перевезти наркотики, Річард прокоментував: She's dead meat. Or toast. Колись життя закінчується (*Game Over*) і наступає доля секунди (*split second*), коли розумієш, що настав кінець. Це його найулюбленіша частина гри, такий момент він бажає пережити в реальному світі: It's the split second before Game Over that's my favourite thing. (Garland-B); The split second is the moment you comprehend you're just about to die. (Garland-B). Мрія Річарда подивитись смерті в очі починає втілюватись, коли охоронці полів нападають на табір і загрожують йому: I had realized that escape was not an option and we were all about to get killed, and accepted the realization without bitterness. (Garland-B).

Висновки. Таким чином, аналіз творів «Волхв» Дж. Фаулза та «Пляж» А. Гарленда

дозволив встановити, що перебування на острові має як позитивні, так і негативні властивості. З одного боку у позитивному сенсі, концепт ОСТРІВ, тісно пов'язаний з наступними метафоричними концептами: РАЙ, САМОТНІСТЬ, ЗАМКНЕНИЙ ПРОСТІР, ТАЄМНИЦЯ, ФОРТЕЦЯ, ПРИТУЛОК, ТИША І ЗАТИШОК, ОКРЕМИЙ СВІТ, ВІДСУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ. Острів протиставляється ЗОВНІШНЬОМУ СВІТОВІ, який асоціюється з ЗАГРОЗОЮ і НЕБАЖАНИМИ СПОГАДАМИ. Крім того, НЕБАЖАНІ ГОСТІ – ЦЕ ЗАГРОЗА. Після більш тривалого перебування персонажів на острові ілюзорність райського острова розбивається. У такому випадку острів поєднаний з концептами ПАСТКА, В'ЯЗНИЦЯ, СТРАХ, ЖАХ. РІДНИЙ ДІМ ТА МИНУЛЕ асоціюються зі СТАБІЛЬНІСТЮ І БЕЗПЕКОЮ. ЖИТТЯ НА ОСТРОВІ – ЦЕ ПОСТІЙНА НЕБЕЗПЕЧНА ГРА. Так, про життя та смерть персонажі говорять у термінах таких ІГОР, як: КОСТІ, ШАХИ, РОСІЙСЬКА РУЛЕТКА та ВІДЕОГРА.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в аналізі відтворення цього концепту в творах інших англійських авторів та у порівнянні вже отриманих результатів із дослідженням об'єктивності даного концепту на матеріалі інших мов. Крім того, цікавим є проведення дослідження реакції читача на такі тексти із застосуванням емпіричної методології [6] з метою виявлення можливого впливу авторської метафорики на сприйняття тексту реципієнтами. Результати запропонованого аналізу можуть бути застосовані у практиці викладання стилістики [7] англійської мови як іноземної.

Список використаної літератури

1. Бахтин М.М. Формы времени и хронотопа в романе // Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М.М.Бахтин. – М.: Худож. Лит., 1975. – С. 234–407.
2. Гачев Г. Ментальности народов мира / Г. Гачев. – М.: Алгоритм, 2008. – 544 с.
3. Лозенко В.В. Концепт острова в англійському художньому мисленні першої половини ХХ ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.04 / В.В. Лозенко. – Дніпропетровськ, 2015. – 20 с.
4. Луговской А.В. Архетипический компонент в содержании концепта «островность» (на материале англійської художественной литературы) / А.В. Луговской // Вестник Кемеровского государственного университета. – Кемерово, 2015. – №4(1) – С.176–181.
5. Степанов Ю. С. Константы: Словарь русской культуры / Ю.С. Степанов. – изд. 3-е, испр. и доп. – М.: Академический проект, 2004. – 992 с.
6. Чеснокова Г. В. Теоретичні витоки й принципи емпіричного вивчення художнього тексту / Г. В. Чеснокова // Studia Philologica (Філологічні студії): зб. наук. праць / ред. колегія: І. Р. Буніятова, Л. І. Белехова, О. Є. Бондарева [та ін.]. – К.: Київ. ун-

т ім. Б. Грінченка, 2012. – Вип. 1. – С. 89–95.

7. Chesnokova A. Using Stylistics to Teach Literature to Non-Native Speakers / A. Chesnokova, V. Yakuba // *Teaching Stylistics* / [ed. by L. Jeffries, D. McIntyre]. – Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2011. – P. 95–108.

8. Kövecses Z. *Metaphor and Emotion. Language, Culture, and Body in Human Feeling* / Z. Kövecses. – Camb. : Cambridge University Press, 2000. – 223 p.

9. Kövecses Z., Radden G. *Metonymy: Developing a Cognitive Linguistic View* / Z. Kövecses, G. Radden // *Cognitive Linguistics*. – 1998. – № 9 – P. 37–77.

10. Lakoff G. *Metaphors we live by* / G. Lakoff, M. Johnson. – Chi.; L. : The University of Chicago Press, 2003. – 276 p.

REFERENCES

1. Bakhtin M.M. *Forms of Time and the Chronotope in the Novel* [Formy vremeni i chronotopa v romane] // *Voprosy literatury i estetiki. Issledovania raznykh let* / M.M. Bakhtin. – M.: Khudozh. Lit., 1975. – S. 234–407.

2. Gachev G. *Mentality of the People of the World* [Mental'nosti narodov mira] / G. Gachev. – M. : Algorhythm, 2008. – 544 s.

3. Lozenko V.V. *The concept island in the English literary thought of the first half of the XXth century* [Kontsept «ostrova» v angliiskom hudozhestvennom myshlenii pervoi poloviny XX v. : avtoref. dis. ... na zdobuttia nauk. stupenia kandydata philol. nauk: 10.02.04 / V.V. Lozenko – Dnipropetrovsk, 2005. – 20 s.

4. Lugovskoy A.V. *Archetypical Component in the Concept of Islandness (A case study of English fiction)* [Archetypicheskii component v coderzhanii kontsepta «ostrovnost'» (na material angliiskoi hudozhestvennoi literatury)] / A.V. Lugovskoy // *Kemerovo State University Bulletin*. – Kemerovo, 2015. – Vol. 1 – Issue 4 – S.176–181.

5. Stepanov Yu.S. *Constants. Dictionary of Russian Culture* [Konstanty. Slovar russkoy kultury] / Yu.S. Stepanov. – M.: Akademicheskii proekt, 2004. – 992 s.

6. Chesnokova G.V., (2012) *Teoretychni vytoky i pryncypy empirychnogo vyvchennya khudozhniogo tekstu* [The Theoretical Background of the Empirical Studies of Literary Texts] / G.G. Chesnokova // *Studia Philologica : zb. nauk. prats'* / ed. by I. R. Buniatova, L. I. Bielekhova, O. Ye. Bondarieva [et al.]. – K. : Kyivs'kyi Universytet im. B. Grynchenka. – Vyp. 1. – S. 89–95.

7. Chesnokova A. Using Stylistics to Teach Literature to Non-Native Speakers / A. Chesnokova, V. Yakuba // *Teaching Stylistics* / [ed. by L. Jeffries, D. McIntyre]. – Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2011. – P. 95–108.

8. Kövecses Z. *Metaphor and Emotion. Language, Culture, and Body in Human Feeling* / Z. Kövecses. – Camb. : Cambridge University Press, 2000. – 223 p.

9. Kövecses Z., Radden G. *Metonymy: Developing a Cognitive Linguistic View* / Z. Kövecses, G. Radden // *Cognitive Linguistics*. – 1998. – № 9 – P. 37–77.

10. Lakoff G. *Metaphors we live by* / G. Lakoff, M. Johnson. – Chi.; L. : The University of Chicago

Press, 2003. – 276 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. (Garland-B) Garland A. *The Beach* [Електронний ресурс] / A. Garland. — Режим доступу : [http:// readli.net/the-beach/](http://readli.net/the-beach/).

2. (Fowles-M) Fowles J. R. *The Magus* [Електронний ресурс] / J. R. Fowles. — Режим доступу : http://webreading.ru/prose/_prose_classic/john-fowles-the-magus.html.

А. РУМБЕШТ МЕТАФОРІКА КОНЦЕПТА *ОСТРОВ* В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ «ПЛЯЖ» А. ГАРЛЕН- ДА И «ВОЛХВ» ДЖ. ФАУЛЗА

Статья посвящена исследованию лингвокогнитивных особенностей концепта *ОСТРОВ* в произведениях Дж. Фаулза «Волхв» та А. Гарланда «Пляж» в рамках теории концептуальной метафоры. В статье представлены результаты реконструкции концептуальных схем, которые лежат в его основе.

Ключевые слова: когнитивная лингвистика; концепт; концептуальная метафора; остров; рай; одиночество.

А. RUMBESHT METAPHORICAL REPRESENTATION OF THE CONCEPT *ISLAND* IN THE NOVELS *THE BEACH* BY A. GARLAND AND *THE MAGUS* BY J. FOWLES

The article aims to reveal linguistic and cognitive features of the concept *ISLAND* in the novels *The Beach* by A. Garland and *The Magus* by J. Fowles within the framework of the conceptual metaphor theory. The results of the reconstruction of various conceptual schemes underlying this concept are highlighted in this article.

Key words: cognitive linguistics, concept, conceptual metaphor, island, paradise, solitude.

А. RUMBESHT METAPHORICAL REPRESENTATION OF THE CONCEPT *ISLAND* IN THE NOVELS *THE BEACH* BY A. GARLAND AND *THE MAGUS* BY J. FOWLES

Relatively recently cognitive scientists revealed that not only do we speak, but also think metaphorically in our everyday life. According to the authors *Metaphors We Live By* G. Lakoff and M. Johnson metaphors are more than just «poetic imagination» or «rhetorical flourish». They are at the core of our conceptual system, of the way we perceive our world. The approach of Conceptual Metaphor Theory launched by the Lakoff and Johnson models metaphor as a mapping from a conceptual source domain to a conceptual target domain. The article demonstrates the reconstruction of the conceptual metaphors which form the basis of the concept *ISLAND* in the novels *The Beach* by A. Garland and *The Magus* by J. Fowles.

In both novels an island is portrayed as a happy and unhappy place at the same time. On the one hand, an island is a space where disheartened protagonists seek solitude, happiness and adventures. In this positive sense, the concept ISLAND, due to the use of the lexical units *Paradise* and *Eden*, is closely linked to the concept of PARADISE. To give another example, ISLAND is associated with SOLITUDE, which is rendered by the words *solitude*, *loneliness*, *alienation*. Obviously, for the protagonists SOLITUDE IS GOOD, as it «has its advantages». Solitude is created by the remoteness, protection, hiddenness, or secrecy. An ISLAND IS A REMOTE PLACE, which is shown not only through spatial (*distant*, *remoteness*, *miles*, *kilometers*, etc.), but also temporal vocabulary (hours). The use of such lexemes as *boundaries*, *limit*, *end*, *side*, *around*, *surround*, *edge*, *circle* give rise to the description of an island as a CLOSED SPACE. Being surrounded by strong *walls of mountains* and *cliffs*, an island resembles a *fortification*, which offers protection for the place. Thus, AN ISLAND is spoken about in terms of A FORTIFICATION.

Though, the idea of a dream island is not created solely by physical objects and visual images. Sense perception comes into play to create a pleasant, enjoyable solitary atmosphere. This is conveyed by the words *peace*, *still(ness)*, *calm(ness)*, *quiet(ly)*, *silent*, *silence*, giving rise to the metaphor AN ISLAND IS PEACE AND QUIET.

The space in the novels is divided into «inner» and «outer», the former representing an island, a safe place, while the latter stands for everything outside an island and for hostility: AN ISLAND IS A SEPARATE WORLD. The World brings unpleasant *memories* that the protagonists «have been doing such a great job of forgetting». The outer space represents A THREAT / HOSTILITY, as people resemble *enemies* and “give [them] creeps”. Besides, UNWELCOME GUESTS ARE DANGER. The protagonists are fully cut off the World on their own free will, they don't keep up any communication with their family or friends: «I haven't telephoned

or written to my parents». Similarly, there's no technical possibility to communicate, as «there was no telephone or cable line» and «letters stopped». Therefore, AN ISLAND can be seen as ABSENCE OF INFORMATION/COMMUNICATION WITH THE OUTER WORLD.

On the other hand, the longer the protagonists stay on an island, the more their illusion of the island as a paradise falls apart. Thus, the concept under discussion turns out to be described in terms of A TRAP and PRISON. Both main characters and the people living on the Beach eventually feel *trapped* and experience the urge to *leave*, to *escape*. At this stage the *formidable walls* of a *fortification*, a *fence*, or a *boundary wire* make a place *prison-like*, due to which we perceive AN ISLAND through the concept of A PRISON. From now on, HOME represents STABILITY AND SAFETY, a CLOSE PERSON IS NOW SEEN AS A PROTECTOR.

Speaking about the danger of staying on an island, we can't but pay attention to the frequent use of the metaphor LIFE IS DANGEROUS GAME, as a variation of the conventional metaphor LIFE IS A GAMBLING GAME singled out by Lakoff and Johnson. The constant risk of losing one's life is described in terms of RUSSIAN ROULETTE, DICE (*a die*, *a shaker*, *a saucer*, and *a pillbox with hydrocyanic acid*) when a protagonist is offered to *risk death*, *throw for life*, or *win life*. A main character may be involved into a virtual game of CHESS. A fan of video games looks at life and death through the terms of a VIDEO GAME. If you lose or fail, you are *a toast* or *dead meat* like *a charred skeleton on the screen* of a video game. Just «when you are about to die» (*Game Over*) you experience that *split second* between life and death.

In general, it must be noted that the conceptual metaphorical schemes underlying the concept ISLAND are quite common for both novels, which gives an opportunity to expect a similar outcome in further research of this problem on other fiction books.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2018

УДК 37.091.3.064.2 (045)

САЛАМОВА Камале, МІРЗОЄВА Севар

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ

У роботі розглянуто питання особливостей комунікації у професійній діяльності спеціалістів окремого фаху. Особливу увагу зосереджено на питанні підготовки фахівців, що своєю сутністю виражає рівень мобілізації адекватних можливостей і є однією з основних, фундаментальних та істотних умов виконання будь-якої складної дії. Здійснено аналіз та охарактеризовано елементи професійної підготовки, висвітлені психологічні аспекти даного поняття. Охарактеризовано можливості успішного вступу у професійну діяльність, де ключовим питанням є підготовка, що включає в себе такі складові як прояв особистості, соціальні навички, мотивацію, потреби, професійні знання, навички та звички.

Ключові слова: професійна діяльність, статус підготовки, мотивація, ментальність особистості, професійні навички, професійна комунікація.

© Саламова К., Мірзоєва С., 2018